

**ประโยชน์ของการเข้าเป็น
สมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือ
ทางเศรษฐกิจและการพัฒนา
(Organization for Economic Co-operation
and Development: OECD)
ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษ
ภาคตะวันออก**

**สำนักกฎหมาย
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
พฤษภาคม 2569**

ประโยชน์ของการเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา
(Organization for Economic Co-operation and Development: OECD)

ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก¹

สุกัญญา วิเศษศรี
เจ้าหน้าที่อาวุโส สำนักกฎหมาย

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์ประโยชน์ของการเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) โดยมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานและแนวปฏิบัติของ OECD กับกลไกทางกฎหมายและการบริหารจัดการภายใต้พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 รวมทั้งวิเคราะห์ผลเชิงนโยบาย กฎหมาย การกำกับดูแล การลงทุน และการพัฒนาที่ยั่งยืนที่อาจเกิดขึ้นต่อการดำเนินงานของ EEC ภายใต้บริบทของการที่ประเทศไทยอยู่ระหว่างกระบวนการภาคยานุวัติ OECD การศึกษาครั้งนี้จัดทำขึ้นโดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารของ OECD เอกสารของหน่วยงานภาครัฐไทย ตลอดจนแนวปฏิบัติและประสบการณ์ของประเทศออสเตรเลียในการดำเนินงานร่วมกับ OECD โดยเฉพาะด้านการกำกับดูแลภาครัฐ การประสานงานเชิงนโยบาย (policy coordination) การพัฒนากฎระเบียบ (regulatory governance) และการบริหารโครงการภาครัฐขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับการพัฒนา EEC และการยกระดับมาตรฐานการบริหารจัดการภาครัฐของประเทศไทย² ซึ่งการเข้าเป็นสมาชิก OECD จะช่วยยกระดับการพัฒนา EEC ในหลายมิติ ทั้งในด้านการเสริมสร้างความน่าเชื่อถือในการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (สกพอ.) การพัฒนาคุณภาพกฎหมายและกฎระเบียบให้มีความชัดเจน โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล การสร้างสภาพแวดล้อมด้านการลงทุนและการแข่งขันที่มีความเป็นธรรมและสามารถคาดการณ์ได้ ตลอดจนการยกระดับการบริหารโครงการโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังช่วยสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้านสิ่งแวดล้อม นวัตกรรม และการพัฒนาทักษะแรงงานเพื่อรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ที่ผู้ปฏิบัติงานของสำนักกฎหมาย สกพอ. จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน

² การศึกษาดังกล่าวอาศัยองค์ความรู้จากเอกสารทางวิชาการและประสบการณ์จากการเข้าร่วมโครงการ Thailand's OECD Accession Masterclass ภายใต้กรอบความร่วมมือ Mekong–Australia Partnership ของนางสาวสุกัญญา วิเศษศรี เจ้าหน้าที่อาวุโส สำนักกฎหมาย (เมื่อครั้งปฏิบัติงาน ณ สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า) ซึ่งได้รับทุนจากรัฐบาลออสเตรเลีย เพื่อเข้าร่วมโครงการฝึกอบรมดังกล่าว ระหว่างวันที่ 7–22 มิถุนายน 2568 ณ ประเทศออสเตรเลีย โดยหลักสูตรดังกล่าวครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับประสบการณ์ของประเทศออสเตรเลียในกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD และแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในมิติต่าง ๆ เช่น การกำกับดูแลภาครัฐ การปฏิรูปกฎหมาย การแข่งขันทางการค้า การลงทุน การพัฒนานโยบายสาธารณะ ตลอดจนแนวทางการบริหารจัดการภาครัฐและการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน OECD

ในอนาคต โดยมาตรฐานและแนวปฏิบัติของ OECD สามารถนำมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนากฎหมาย กลไกกำกับดูแล และระบบบริหารจัดการของ EEC ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งจะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุน ยกกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และสนับสนุนการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจที่เปิดกว้าง โปร่งใส แข่งขันได้ และยั่งยืนในระยะยาว

1. ความเป็นมาของการเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย

องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) เป็นองค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดมาตรฐาน แนวนโยบาย และหลักปฏิบัติสากลด้านเศรษฐกิจ การลงทุน ธรรมชาติ การบริหารภาครัฐ การแข่งขันทางการค้า สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพ โปร่งใส ครอบคลุม และยั่งยืน ผ่านความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกและประเทศหุ้นส่วนทั่วโลก การที่ประเทศไทยมุ่งเข้าสู่การเป็นสมาชิก OECD ถือเป็นความมุ่งมั่นเชิงยุทธศาสตร์ระยะยาวในการยกระดับมาตรฐานการกำหนดนโยบาย การบริหารราชการ และกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว โดยเฉพาะในบริบทของเศรษฐกิจโลกที่มีการแข่งขันสูง การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน และความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมและภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยมีความร่วมมือกับ OECD มาอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลาว่าสองทศวรรษ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงนโยบายและการพัฒนาร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม โดยประเทศไทยได้เข้าร่วมโครงการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment: PISA) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 และต่อมาได้มีความร่วมมือกับ OECD อย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นในหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ การศึกษา ธรรมชาติ การลงทุน และการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้เข้าเป็นสมาชิก OECD Development Centre ในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นเวทีสำคัญสำหรับการแลกเปลี่ยนนโยบาย ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมระหว่างประเทศสมาชิก OECD และประเทศกำลังพัฒนา รวมทั้งในปี พ.ศ. 2557 ประเทศไทยยังเป็นหนึ่งในประเทศผู้ร่วมก่อตั้งโครงการ Southeast Asia Regional Programme (SEARP) ซึ่งเป็นกลไกความร่วมมือระหว่าง OECD กับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อส่งเสริมการปฏิรูปเชิงนโยบายและยกระดับมาตรฐานเศรษฐกิจของประเทศในภูมิภาค ต่อมา ประเทศไทยและ OECD ได้ดำเนินโครงการ OECD-Thailand Country Programme (CP) อย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มมีความร่วมมืออย่างเข้มแข็งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา เพื่อให้ประเทศไทยสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่ดี และมาตรฐานเชิงนโยบายของ OECD โดยโครงการดังกล่าวครอบคลุมการปฏิรูปในหลายสาขา เช่น หลักธรรมชาติ การแข่งขันทางการค้า การกำกับดูแลภาครัฐ การพัฒนาทุนมนุษย์ การลงทุน สิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสำหรับการเข้าสู่กระบวนการภาคยานุวัติ OECD อย่างเป็นทางการ

ภายหลังจากการดำเนินความร่วมมืออย่างต่อเนื่องและเข้มแข็ง ประกอบกับผลการศึกษาของสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาแห่งประเทศไทย (TDRI) ซึ่งพบว่าประเทศไทยจะได้รับประโยชน์จากการเข้าเป็นสมาชิก OECD แบบเต็มรูปแบบ (full member) มากกว่าการมีสถานะเป็นประเทศนอกสมาชิก (non-member) คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม 2566 เห็นชอบต่อร่างหนังสือแสดงเจตจำนงของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิก OECD พร้อมทั้งมอบหมายให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นหน่วยงานประสานหลักในการขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว ต่อมา เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2567 กระทรวงการต่างประเทศได้ยื่นสำเนาหนังสือแสดงเจตจำนง ซึ่งลงนามโดยนายกรัฐมนตรี ต่อ OECD อย่างเป็นทางการ และเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2567 คณะผู้แทนไทยได้เดินทางไปยังสำนักงานใหญ่ OECD ณ กรุงปารีส เพื่อยื่นต้นฉบับหนังสือดังกล่าว พร้อมทั้งเข้าร่วมการหารือวาระพิเศษร่วมกับ OECD Council เพื่อขอรับการสนับสนุนในการเข้าเป็นสมาชิกและผลักดันให้กระบวนการพิจารณาเริ่มต้นโดยเร็ว ภายหลังจาก OECD Council ได้มีมติเมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2567 เปิดกระบวนการหารือเกี่ยวกับการเข้าเป็นสมาชิกของประเทศไทย (Accession Discussions) และเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 2567 OECD ได้เผยแพร่ Accession Roadmap ของประเทศไทย ซึ่งถือเป็นกรอบการดำเนินงานสำคัญในการประเมินความพร้อมของประเทศไทยในด้านกฎหมาย นโยบาย และการบริหารจัดการภาครัฐตามมาตรฐานของ OECD ต่อมา ระหว่างวันที่ 29-31 ตุลาคม 2567 เลขาธิการ OECD ได้เดินทางเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมเปิดตัวกระบวนการหารือเพื่อเข้าเป็นสมาชิก OECD ของไทย และส่งมอบแผนการดำเนินการเพื่อเข้าเป็นสมาชิกให้แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD และหารือร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ภายใต้กระบวนการภาคยานุวัติ ประเทศไทยต้องจัดทำ Initial Memorandum (IM) ซึ่งเป็นเอกสารประเมินตนเองเกี่ยวกับกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติของประเทศ เปรียบเทียบกับตราสารทางกฎหมายและมาตรฐานของ OECD โดยประเทศไทยได้จัดตั้งกลไกการบริหารงานหลายระดับเพื่อขับเคลื่อนกระบวนการดังกล่าว ประกอบด้วย คณะกรรมการกำกับการดำเนินงานในการเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รวมทั้งมีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสำคัญ 3 คณะ ได้แก่ (1) คณะอนุกรรมการด้านการขับเคลื่อนภายในประเทศ (2) คณะอนุกรรมการด้านการปรับปรุงกฎหมายและมาตรฐานให้สอดคล้องกับ OECD และ (3) คณะอนุกรรมการด้านการส่งเสริมความร่วมมือกับ OECD ตลอดจนมีการมอบหมายหน่วยงานภาครัฐจำนวน 34 หน่วยงาน ให้ทำหน้าที่ประสานงานร่วมกับคณะกรรมการ OECD ในกระบวนการประเมินทางเทคนิค นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาใช้ในการสนับสนุนการจัดทำ Initial Memorandum ผ่านแพลตฟอร์ม TH2OECD เพื่อช่วยจับคู่กฎหมายและนโยบายของไทยกับตราสารทางกฎหมายของ OECD รวมทั้งช่วยแปลวิเคราะห์ และจัดทำข้อมูลเชิงเทคนิคได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2568 นายกรัฐมนตรีได้ส่งมอบ Initial Memorandum ให้แก่ OECD อย่างเป็นทางการ ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้น

ของขั้นตอนการประเมินทางเทคนิค (Technical Review) โดยประเทศไทยจะต้องเข้าสู่กระบวนการประเมินร่วมกับคณะกรรมการ OECD จำนวน 25 คณะ³ และคณะทำงานภายใต้คณะกรรมการดังกล่าว เพื่อประเมินความสอดคล้องของกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติของไทยกับมาตรฐาน OECD ในหลากหลายด้าน เช่น การลงทุน การแข่งขันทางการค้า ธรรมาภิบาลภาครัฐ สิ่งแวดล้อม การคลัง การศึกษา นโยบายดิจิทัลและการพัฒนาภูมิภาค ปัจจุบัน ประเทศไทยมีสถานะเป็นประเทศผู้สมัครที่อยู่ในกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD (Accession Candidate Country) และอยู่ระหว่างขั้นตอนการประเมินทางเทคนิค (Technical Review) ซึ่งประเทศไทยสามารถเข้าร่วมการประชุมของคณะกรรมการ OECD และคณะทำงานต่าง ๆ ได้ในหลายประเด็น แม้ยังไม่มีสิทธิร่วมตัดสินใจก็ตาม

ในด้านแนวคิดการดำเนินงาน ประเทศไทยให้ความสำคัญกับแนวทาง “Whole-of-Society” หรือการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันผลักดันการปฏิรูปเชิงโครงสร้างของประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐาน OECD โดยเฉพาะการสร้างความรู้ความตระหนักรู้และการเตรียมความพร้อมของภาคธุรกิจและผู้ประกอบการในการปรับตัวต่อมาตรฐานสากลด้านธรรมาภิบาล ความโปร่งใส สิ่งแวดล้อม และการแข่งขันที่เป็นธรรม ทั้งนี้ OECD ได้เน้นย้ำว่า กระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD มิใช่เพียงกระบวนการทางเทคนิคหรือการรับรองสถานะระหว่างประเทศเท่านั้น หากแต่เป็น “กระบวนการปฏิรูปประเทศทั้งระบบ” ซึ่งต้องอาศัยการพัฒนากฎหมาย สถาบันภาครัฐ และกลไกการกำหนดนโยบายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประเทศมีความโปร่งใส เปิดกว้าง มีธรรมาภิบาล และสามารถแข่งขันได้ในเศรษฐกิจโลกยุคใหม่ โดย OECD เปรียบเทียบกระบวนการดังกล่าวว่า “ไม่ใช่การแข่งขันระยะสั้น แต่เป็นการวิ่งมาราธอน” ที่ต้องอาศัยความต่อเนื่องและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของประเทศ⁴

³ ปัจจุบัน คณะกรรมการ OECD ที่ดำเนินการในขั้นตอน Technical Reviews มีการปรับจาก 26 คณะ เป็น 25 คณะ เนื่องจาก Insurance and Private Pensions Committee เปลี่ยนเป็น Working Group ภายใต้ Committee on Financial Market

⁴ การเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ของประเทศไทย, กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 1 พฤษภาคม 2569 และ Briefing on NESDC’s Role in Thailand’s OECD Accession, presented by Warasiri Suwunpukdee, at the Mekong–Australia Partnership Masterclass: Thailand’s Accession to OECD Pre-course under the Mekong–Australia Partnership Programme, held on 14 May 2025 in Bangkok, Thailand.

กระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD⁵

กระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD แบ่งเป็น 2 ระยะหลัก ได้แก่ กระบวนการสมัครเข้าเป็นสมาชิก (Pre-accession Process) และกระบวนการเข้าเป็นสมาชิก (Accession Process)

⁵ OECD Membership Process, Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC), available at [Driving Thailand towards OECD Membership (TH2OECD)] (<https://inter.nesdc.go.th/en/driving-thailand-towards-oecd-membership-th2oecd/>), accessed 11 May 2026.

ปัจจุบันประเทศไทยมีสถานะเป็นประเทศผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิก (Accession Candidate Country) ซึ่งทำให้ประเทศไทยมีสิทธิเข้าร่วมการประชุมของคณะกรรมการ (Committee) และคณะทำงานย่อย (Subsidiary Body) ของ OECD ทุกคณะ ทั้งนี้ คณะกรรมการ OECD จำนวน 25 คณะ จะทำหน้าที่ประเมินความพร้อมของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิก OECD ต่อไป⁶

⁶ Thailand holds the status of an Accession Candidate Country to the OECD. This status enables Thailand to participate in meetings of all OECD Committees and Subsidiary Bodies. In this regard, 25 OECD Committees will continue to assess Thailand's readiness for accession to OECD membership, Office of the National Economic and Social Development Council (NESDC), available at [Driving Thailand towards OECD Membership (TH2OECD)](<https://inter.nesdc.go.th/en/driving-thailand-towards-oecd-membership-th2oecd/>), accessed 11 May 2026.

2. กรอบกฎหมายและกลไกพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกตามพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 และความท้าทายของการพัฒนาพื้นที่ EEC ตามมาตรฐาน OECD

2.1 เจตนารมณ์และความมุ่งหมายของพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 (พ.ร.บ. EEC) เป็นกฎหมายสำคัญที่ประเทศไทยตราขึ้นเพื่อใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการยกระดับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยจากระบบเศรษฐกิจที่พึ่งพาการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมมูลค่าเพิ่มสูง ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การดึงดูดการลงทุน การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการบริหารจัดการพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์ ในลักษณะบูรณาการ ทั้งนี้ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว เนื่องจากภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูง หากได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบ และสอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน จะสามารถทำให้การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่เป็นไปอย่างเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดยรวม โดยเฉพาะการส่งเสริมการประกอบพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ทนสมัย สร้างนวัตกรรม และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการคงไว้ซึ่งภาคเกษตรกรรมดั้งเดิมและวิถีชีวิตของชุมชนในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม กฎหมายและกลไกการบริหารจัดการพื้นที่ที่มีอยู่ก่อนการตราพระราชบัญญัตินี้ ยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะบูรณาการ เนื่องจากไม่มีการวางแผนการบริหารพื้นที่แบบองค์รวม การพัฒนาต่าง ๆ จึงเป็นไปในลักษณะแยกส่วนและกระจัดกระจาย ส่งผลให้ไม่สามารถพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันออกได้อย่างเต็มศักยภาพ ทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ระบบสาธารณูปโภค และการเชื่อมโยงการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ซึ่งยังขาดความต่อเนื่องและการประสานเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดให้ภาคตะวันออกเป็น “เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก” เพื่อให้มีการวางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างชัดเจนและเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่ สอดคล้องกับหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งมีการบูรณาการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงกันทั้งภายในและภายนอกพื้นที่ EEC ตลอดจนพัฒนาเมืองให้มีความทันสมัยในระดับนานาชาติ เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยและการประกอบกิจการ มีการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จ ครบวงจร และกำหนดสิทธิประโยชน์เฉพาะสำหรับผู้ประกอบกิจการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุนและยกระดับศักยภาพการแข่งขันของประเทศในระยะยาว เจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. EEC ดังกล่าวมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับแนวคิดของ OECD ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดย OECD มองว่า การพัฒนาเศรษฐกิจในยุคใหม่จำเป็นต้องอาศัยทั้งคุณภาพของหน่วยงานภาครัฐ กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ ระบบกำกับดูแลที่โปร่งใส และการจัดทำนโยบายสาธารณะบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายสำคัญของ EEC ในการเป็นพื้นที่เศรษฐกิจต้นแบบของประเทศ และเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทย

ไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวนอกจากนี้ หนึ่งในแรงจูงใจสำคัญของประเทศไทยในการเข้าเป็นสมาชิก OECD คือ การยกระดับเศรษฐกิจของประเทศ การส่งเสริมการลงทุน คุณภาพสูง การปรับปรุงระบบราชการและธรรมาภิบาล และการขับเคลื่อนประเทศไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีความสัมพันธ์โดยตรงกับวัตถุประสงค์และความมุ่งหมายของ พ.ร.บ. EEC⁷ ดังนั้น พื้นที่ EEC จึงมิได้เป็นเพียงพื้นที่ส่งเสริมการลงทุนเท่านั้น แต่เป็นกลไกที่ใช้ในการขับเคลื่อนการปฏิรูปโมดัลทัศน์ของการพัฒนาเศรษฐกิจ การบริหารจัดการภาครัฐ และการกำกับดูแลเชิงนโยบายของประเทศในภาพรวม ผ่านการใช้กฎหมายเฉพาะเพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรมเป้าหมาย เมืองอัจฉริยะ พลังงานสะอาด และระบบนิเวศด้านนวัตกรรม โดยมีกฎหมายเป็นกรอบ (Framework) ของการพัฒนาด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ การพัฒนาเมืองให้น่าอยู่และทันสมัย และการพัฒนาพื้นที่และชุมชน เป็นต้น

2.2 กลไกการดำเนินงานของ สกพอ. ตาม พ.ร.บ. EEC

พ.ร.บ. EEC ได้กำหนดโครงสร้างองค์กรและกลไกการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อให้การดำเนินงานของ สกพอ. สามารถสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกฎหมายได้ออกแบบกลไกการบริหารจัดการในลักษณะ “Whole-of-Government” เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินงานร่วมกันอย่างบูรณาการ ลดความซ้ำซ้อนของภารกิจ และเชื่อมโยงการกำหนดนโยบายกับการปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นระบบ ภายใต้โครงสร้างดังกล่าวคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (กพอ.) ทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการ และทิศทางการพัฒนา EEC ในภาพรวม รวมทั้งพิจารณาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การส่งเสริมการลงทุน และการขับเคลื่อนโครงการสำคัญของประเทศในพื้นที่ EEC ขณะที่ สกพอ. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน ติดตาม ประสานงาน และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่เป็นไปตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้ โครงสร้างและกลไกดังกล่าวสะท้อนแนวคิดการบริหารจัดการเชิงบูรณาการที่มีความสอดคล้องกับแนวทางขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งให้ความสำคัญกับการประสานงานเชิงนโยบายระหว่างหลายหน่วยงาน (policy coordination) และการดำเนินงานในลักษณะ Whole-of-Government เพื่อให้การกำหนดและดำเนินนโยบายสาธารณะมีความเชื่อมโยง สอดคล้อง และสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากประสบการณ์ของ ออสเตรเลียในการดำเนินงานร่วมกับ OECD พบว่า การขับเคลื่อนนโยบายภายใต้กรอบ OECD จำเป็นต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากในลักษณะบูรณาการ รวมทั้งต้องมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่กำหนดทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ ประสานการดำเนินงาน และเชื่อมโยงการทำงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ

⁷ การเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) ของประเทศไทย, กองยุทธศาสตร์และประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 1 พฤษภาคม 2569.

เพื่อให้การดำเนินนโยบายของประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน⁸ ซึ่งมีความใกล้เคียงกับรูปแบบการบริหารจัดการของ EEC ซึ่งต้องอาศัยการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานด้านการลงทุน อุตสาหกรรม คมนาคม พลังงาน สิ่งแวดล้อม การคลัง การผังเมือง และหน่วยงานในระดับพื้นที่ เพื่อให้การพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุน และโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ EEC สามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐ โดยวิธีการร่วมมือหรือเชื่อมประสานงานกันนั้น เป็นความมุ่งหมายของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย⁹ ที่ต้องการให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดิน และการบริหารเครื่องมือของรัฐให้เกิดความ สะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และมีประสิทธิภาพ และกำหนดหลักการการบูรณาการการปฏิบัติหน้าที่ราชการร่วมกันอย่างเป็นระบบของราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น หลักการดังกล่าวสะท้อนถึงการบริหารราชการแผ่นดินที่ต้องยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยคำนึงถึงผลประโยชน์สุขของประชาชนจะได้รับเป็นหลัก

นอกจากนี้ พ.ร.บ. EEC ยังได้กำหนดเครื่องมือเชิงนโยบายหลายประการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีและมีใช้ภาษี การอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน การจัดให้มีระบบบริการแบบเบ็ดเสร็จ การพัฒนาและกำกับดูแลโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดิน การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ และการสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งเครื่องมือเหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดของ OECD ในด้านการสร้างสภาพแวดล้อมการลงทุนที่โปร่งใส คาดการณ์ได้ และเอื้อต่อการแข่งขันที่เป็นธรรม รวมทั้งการยกระดับคุณภาพของกฎหมายและระบบกำกับดูแลภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล

2.3 ความท้าทายของการพัฒนาพื้นที่ EEC ตามมาตรฐาน OECD

แม้ EEC จะเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับเศรษฐกิจของประเทศ แต่การดำเนินงานภายใต้พื้นที่เศรษฐกิจขนาดใหญ่และความซับซ้อนสูงย่อมเผชิญความท้าทายเชิงระบบหลายประการ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดและมาตรฐานของ OECD โดยตรง **ประการแรก** คือ ความซับซ้อนของการทำงานร่วมกันระหว่างหลายหน่วยงาน (whole-of-government challenge) เนื่องจากการพัฒนา EEC เกี่ยวข้องกับหน่วยงานด้านการลงทุน อุตสาหกรรม พลังงาน คมนาคม สิ่งแวดล้อม การคลัง การผังเมือง และการปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารจัดการในลักษณะดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยกลไกการประสานงานเชิงนโยบายที่มีประสิทธิภาพและมีความชัดเจนด้านบทบาทหน้าที่ ซึ่ง OECD ถือเป็นประเด็นสำคัญของ public governance และ policy coordination **ประการที่สอง** คือ ความท้าทายด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแลโครงการขนาดใหญ่ โดยเฉพาะโครงการโครงสร้างพื้นฐาน การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (PPP) การจัดซื้อจัดจ้าง

⁸ **Australia in the OECD**, presented by Lachlan Crews of the Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), at the Mekong–Australia Partnership Masterclass: Thailand’s Accession to OECD, held on 13 June 2025 in Canberra, Australia.

⁹ ความมุ่งหมายและคำอธิบายประกอบรายมาตราของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ (พฤศจิกายน 2562), (หน้า 118-119) เข้าถึงได้จากเว็บไซต์สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, https://www.senate.go.th/assets/portals/93/fileups/253/files/article_20191021103453.pdf, (เข้าถึงเมื่อ 13 พ.ค. 2569)

และการคัดเลือกผู้ให้บริการสาธารณูปโภค ซึ่งต้องอาศัยระบบกำกับดูแลที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ และสามารถบริหารความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ OECD ให้ความสำคัญกับหลัก transparency, accountability และ risk governance ในการดำเนินโครงการภาครัฐและโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ **ประการที่สาม** คือ ความคาดหวังด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG) ที่เพิ่มสูงขึ้นจากทั้งนักลงทุน ภาคประชาสังคม และประชาคมระหว่างประเทศ ปัจจุบันการพัฒนาเศรษฐกิจมิได้พิจารณาเฉพาะมิติของการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว แต่ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความยั่งยืน การลดการปล่อยคาร์บอน การพัฒนาพลังงานสะอาด และคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ OECD และ IEA ให้ความสำคัญอย่างมากกับการพัฒนา green growth การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และการสร้างระบบนโยบายด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน โปร่งใส และน่าเชื่อถือ ดังนั้น แม้ EEC จะมีจุดแข็งในฐานะพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านการลงทุนและนวัตกรรมของประเทศ แต่ความสำเร็จในระยะยาวจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการพัฒนากฎหมาย กลไกกำกับดูแล และระบบบริหารจัดการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ทั้งในด้านความโปร่งใส ประสิทธิภาพ ความรับผิดชอบ และการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ OECD ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการพัฒนาพื้นที่ EEC ให้เป็นไปตามความมุ่งหมายหรือเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 และการเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย ซึ่งทั้งสองเรื่องต่างเป็นเรื่องที่มีความท้าทาย และต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน กล่าวสำหรับความท้าทายของการพัฒนา EEC ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานของ OECD ในสามประเด็นหลักข้างต้นนั้น สกพอ. ได้ใช้ความพยายามอย่างดีที่สุดในการดำเนินการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับหลักการดังกล่าว เช่น การเชื่อมประสานให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องผ่านกลไกทางนโยบายและแผนในระดับต่าง ๆ โดยมีแผนภาพรวมเพื่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นแผนแม่บททำหน้าที่เป็นแกนกลางของแผนการพัฒนาเฉพาะเรื่อง รวมทั้งที่ผ่านมา สกพอ. ได้ใช้กลไกการจัดทำและการบริหารจัดการงบประมาณผ่านแผนงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เพื่อให้เกิดการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมียุทธศาสตร์และเกิดการบูรณาการร่วมกัน ส่วนด้านธรรมาภิบาลและการกำกับดูแลโครงการขนาดใหญ่ นั้น สกพอ. ก็สามารถเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่กำกับและติดตามการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ และสัญญา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ และในกรณีของโครงการร่วมลงทุน (PPP) ได้คำนึงถึงหลักความเป็นหุ้นส่วนระหว่างภาครัฐและเอกชนซึ่งเป็นหลักการสากลตามมาตรฐานสัญญาร่วมลงทุนประกอบกันด้วย ประการสุดท้าย ในเรื่องการคำนึงถึงผลกระทบในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาลนั้น สกพอ. ตระหนักถึงหลักการดังกล่าว เนื่องจากเป็นวัตถุประสงค์ของพ.ร.บ. EEC ที่ต้องการให้เกิดพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมกับสภาพและศักยภาพของพื้นที่โดยสอดคล้องกับหลักการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการยึดหลักการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยาให้แก่ผู้ได้รับผลกระทบตามหลักการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ในบริบทของการประกอบธุรกิจ และสิทธิตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหลักการต่าง ๆ ดังกล่าวปรากฏตัวในรูปแบบกลไกทางกฎหมาย และมาตรการในทางนโยบาย และมาตรการด้านทางบริหารจัดการ เช่น การกำกับกิจกรรมหรือการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้ประโยชน์ที่ดิน การเริ่มประกอบกิจการ

ผ่านกฎหมายลำดับรอง หรือการใช้อำนาจตามกฎหมายในการกำกับดูแลการประกอบการผ่านกลไกการอนุมัติ อนุญาต ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งการบังคับการใช้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด เป็นต้น

3. การเข้าเป็นสมาชิก OECD จะยกระดับการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) อย่างไรบ้าง

การเข้าเป็นสมาชิก OECD ของประเทศไทย มิได้เป็นเพียงเป้าหมายทางการทูต การระหว่างประเทศ หรือการยกระดับสถานะของประเทศในเวทีระหว่างประเทศเท่านั้น แต่เป็นเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ที่สามารถนำมาใช้ยกระดับโครงสร้างเศรษฐกิจ กฎหมาย กลไกกำกับดูแล ความน่าเชื่อถือเชิงสถาบัน การลงทุน และการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศได้อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ EEC ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของประเทศไทยในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ดึงดูดการลงทุนคุณภาพสูง ส่งเสริมอุตสาหกรรมเป้าหมายพิเศษ และผลักดันประเทศให้ก้าวไปสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรม ในภาพรวม OECD มีบทบาทในฐานะ “มาตรฐานอ้างอิง” ด้านนโยบายเศรษฐกิจ การกำกับดูแล การแข่งขัน การลงทุน ความโปร่งใส ธรรมาภิบาล การพัฒนาที่ยั่งยืน และการจัดทำนโยบายสาธารณะบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ การที่ประเทศไทยเข้าสู่กระบวนการภาคยานุวัติ OECD จึงเป็นโอกาสสำคัญในการนำกรอบมาตรฐานดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการยกระดับการดำเนินงานของ EEC ให้มีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส คาดการณ์ได้ และสอดคล้องกับความคาดหวังของนักลงทุนระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น การเข้าเป็นสมาชิก OECD เป็นก้าวสำคัญในการยกระดับมาตรฐานของประเทศให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลทางเศรษฐกิจ หลักนิติธรรม ความโปร่งใส การต่อต้านการทุจริต และการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนและยกระดับบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลก อันเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างเป็นรูปธรรมที่ได้รับการพิสูจน์และยืนยันโดยประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกของ OECD แล้วทั้งสิ้นว่า การที่ประเทศต่าง ๆ ยกระดับการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐในมิติต่าง ๆ ตามกรอบของ OECD จะส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ๆ ได้อย่างแท้จริง

เมื่อพิจารณาในบริบทของ EEC ซึ่งมีฐานะเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ การลงทุน โครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรมเป้าหมาย และนวัตกรรม การเข้าเป็นสมาชิก OECD จะช่วยยกระดับ EEC ได้อย่างน้อยใน 4 มิติสำคัญ ได้แก่ การยกระดับความเชื่อมั่นของประเทศไทยและ สกพอ. ต่อนักลงทุน (institutional credibility) การยกระดับคุณภาพกฎระเบียบและการกำกับดูแล สภาพแวดล้อมการลงทุนและการแข่งขันที่คาดการณ์ได้ และการใช้เครื่องมือเทียบเคียงและการประเมินจากมาตรฐานสากล ดังนี้

3.1 การยกระดับความเชื่อมั่นของประเทศไทยและ สกพอ. ต่อนักลงทุน

ประโยชน์สำคัญประการแรก คือ การยกระดับความเชื่อมั่นของประเทศไทยและ สกพอ. ในสายตา นักลงทุน เนื่องจาก OECD มิได้เป็นเพียงองค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นเวทีที่สะท้อนมาตรฐานของประเทศที่มีระบบกฎหมาย นโยบาย และสถาบันภาครัฐที่น่าเชื่อถือ โปร่งใส และตั้งอยู่บนหลักธรรมาภิบาล การที่ประเทศไทยเข้าสู่กระบวนการภาคยานุวัติ OECD ย่อมส่งผลให้หน่วยงานของรัฐต้องประเมินตนเองในด้านกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติ เทียบกับตราสารและมาตรฐานของ OECD ซึ่งครอบคลุมประเด็นสำคัญ เช่น การลงทุน การแข่งขัน การค้า ภาษี รัฐวิสาหกิจ สิ่งแวดล้อม การกำกับดูแลภาครัฐ

และนโยบายดิจิทัล โดยประเทศไทยอยู่ระหว่างการจัดทำ Initial Memorandum ซึ่งเป็นเอกสารประเมินตนเองของกฎหมาย นโยบาย และแนวปฏิบัติภายในประเทศ เทียบกับตราสารทางกฎหมายของ OECD และจะนำไปสู่การประเมินเชิงลึกโดยคณะกรรมการเทคนิคของ OECD จำนวน 25 คณะ สำหรับ EEC กระบวนการดังกล่าวจะช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือของการดำเนินนโยบายในพื้นที่ เพราะนักลงทุนจะเห็นว่า EEC มีได้ดำเนินการภายใต้ระบบส่งเสริมการลงทุนเฉพาะพื้นที่เพียงอย่างเดียว แต่เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปประเทศที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานสากล การดำเนินงานด้านการอนุมัติ อนุญาต การจัดทำมีโครงสร้างพื้นฐาน การให้สิทธิประโยชน์ การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ และการกำกับดูแลพื้นที่ จึงสามารถได้รับการพัฒนาให้มีความชัดเจน โปร่งใส และตรวจสอบได้มากขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่ง การเป็นสมาชิก OECD จะช่วยยกระดับความเชื่อมั่นให้ EEC ในทางปฏิบัติ กล่าวคือ นักลงทุนต่างชาติสามารถประเมินได้ว่า ประเทศไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่กรอบมาตรฐานเดียวกับประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจและสถาบันภาครัฐที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ซึ่งจะช่วยลดความกังวลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนทางนโยบาย ความไม่ต่อเนื่องของกฎระเบียบ หรือความเสี่ยงจากการใช้ดุลพินิจของรัฐที่ไม่ชัดเจน

3.2 การยกระดับคุณภาพกฎระเบียบและการกำกับดูแลของ สกพอ. ของ EEC ให้สอดคล้องกับหลักการของ OECD

ประโยชน์ประการที่สอง คือ การยกระดับคุณภาพกฎระเบียบและการกำกับดูแล (regulatory governance) ของ EEC ให้สอดคล้องกับหลักการของ OECD ซึ่งให้ความสำคัญกับการมีกฎหมายและกฎระเบียบที่มีคุณภาพ มีเหตุผลรองรับ ลดภาระที่ไม่จำเป็นต่อผู้ประกอบการ และสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มาตรฐาน OECD ให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายและกฎระเบียบบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ การประเมินผลกระทบของกฎระเบียบ การรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้เสีย การประเมินผลภายหลังการบังคับใช้ และการทบทวนกฎระเบียบให้ทันสมัยอยู่เสมอ ประเด็นการปฏิรูปกฎระเบียบภายใต้กรอบ OECD ครอบคลุมการใช้ evidence-based regulatory impact reviews และการปรับปรุงกฎระเบียบทางธุรกิจให้ทันสมัย¹⁰ ในบริบทของ EEC หลักการดังกล่าวสามารถนำมาใช้ยกระดับการออกกฎหมายลำดับรอง ระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ EEC ได้โดยตรง ไม่ว่าจะเป็นหลักเกณฑ์เกี่ยวกับเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ การให้สิทธิประโยชน์ การจัดทำมีระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน การกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน หรือการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จแก่ผู้ประกอบการ หาก EEC นำหลัก regulatory governance ของ OECD มาใช้เป็นกรอบในการออกแบบกฎระเบียบ จะทำให้กฎหมายและมาตรการต่าง ๆ มีความเป็นระบบมากขึ้น ลดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงาน ลดภาระเอกสารและขั้นตอนที่ไม่จำเป็น และเพิ่มความโปร่งใสในการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์โดยตรงต่อนักลงทุนรายใหญ่ ผู้ประกอบการ SMEs ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และประชาชนในพื้นที่

¹⁰ *The Politics of Economic Thinking*, presented by Rachel Nolan, at the Mekong–Australia Partnership Masterclass: Thailand’s Accession to OECD, held on 13 June 2025 in Brisbane, Australia.

นอกจากนี้ การยกระดับคุณภาพกฎระเบียบยังช่วยให้ EEC สามารถรักษาสสมดุลระหว่าง “การส่งเสริมการลงทุน” กับ “การกำกับดูแลเพื่อประโยชน์สาธารณะ” ได้ดียิ่งขึ้น กล่าวคือ EEC สามารถเป็นพื้นที่ที่เอื้อต่อการลงทุนและนวัตกรรม ขณะเดียวกันก็ต้องมีมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัย แรงงาน ธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อสังคมที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

3.3 การสร้างสภาพแวดล้อมการลงทุนที่เอื้ออำนวยและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อดึงดูดการลงทุน

ประโยชน์ประการที่สาม คือ การสร้างสภาพแวดล้อมการลงทุนที่เอื้ออำนวยและเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเพื่อดึงดูดการลงทุน (predictability & level playing field) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดึงดูดการลงทุนคุณภาพสูง โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เทคโนโลยีขั้นสูง พลังงานสะอาด ดิจิทัล นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ นักลงทุนระหว่างมิได้พิจารณาเพียงสิทธิประโยชน์ทางภาษีหรือแรงจูงใจด้านต้นทุนเท่านั้น แต่ให้ความสำคัญอย่างมากกับเสถียรภาพของกฎระเบียบ ความโปร่งใสของกระบวนการอนุญาต ความเท่าเทียมในการแข่งขัน ความเป็นกลางของภาครัฐ และความสามารถในการคาดการณ์ทิศทางนโยบายในระยะยาว OECD มีคุณลักษณะสำคัญในด้าน economic credibility, regulatory frameworks และการเปิดโอกาสด้านการลงทุน ขณะเดียวกันภาคอุตสาหกรรมไทยจะต้องปรับตัวเข้าสู่ภูมิทัศน์ใหม่ของกฎระเบียบ ความสามารถในการแข่งขัน และพันธกรณีด้านความยั่งยืน¹¹

3.4 การใช้เครื่องมือการประเมินของ OECD (OECD Benchmarking and Peer Pressure) เพื่อยกระดับการพัฒนานโยบายและยกระดับการดำเนินงานของ EEC

ประโยชน์ประการที่สี่ คือ การที่ EEC สามารถใช้เครื่องมือการประเมินของ OECD เป็นกลไกในการพัฒนานโยบายและยกระดับการดำเนินงานของ EEC อย่างต่อเนื่อง OECD มีจุดแข็งสำคัญในฐานะแหล่งข้อมูล งานวิจัย การวิเคราะห์เชิงนโยบาย และระบบ peer review ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล OECD มีลักษณะไม่ใช่องค์กรที่กำหนดกฎเกณฑ์แบบบังคับทั้งหมด แต่ทำหน้าที่เสนอทางเลือกเชิงนโยบายบนฐานข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ ซึ่งประเทศสมาชิกสามารถนำไปปรับใช้ตามบริบทของประเทศตนเองได้ อีกทั้ง OECD ยังเป็นเวทีของการทบทวนโดยสมาชิกอื่น ๆ เพื่อแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติและประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหานโยบายร่วมกัน¹²

¹¹ The Opportunities and Challenges from an Industry Perspective, presented by Niluwan Leelarasamee, at the Mekong–Australia Partnership Masterclass: Thailand’s Accession to OECD Pre-course under the Mekong–Australia Partnership Programme, held on 15 May 2025 in Bangkok, Thailand.

¹² Australia in the OECD, presented by Lachlan Crews, Department of Foreign Affairs and Trade (DFAT), at the Mekong–Australia Partnership Masterclass: Thailand’s Accession to OECD, held on 13 June 2025 in Canberra, Australia.

สำหรับ EEC เครื่องมือดังกล่าวสามารถนำมาใช้เป็นฐานในการประเมินตนเองและยกระดับนโยบายในหลายด้าน เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ การกำกับดูแลการลงทุน การลดอุปสรรคทางกฎระเบียบ การส่งเสริมการแข่งขัน การบริหารรัฐวิสาหกิจหรือกิจการที่รัฐเกี่ยวข้อง การจัดทำข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ และการออกแบบนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและพลังงานสะอาด การมี benchmarking จาก OECD จะช่วยให้ EEC ไม่ต้องประเมินความสำเร็จของตนเองจากตัวชี้วัดภายในประเทศเพียงอย่างเดียว แต่สามารถเปรียบเทียบกับแนวปฏิบัติที่ดีของประเทศสมาชิก OECD ได้ เช่น ประเทศที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ การดึงดูดการลงทุนคุณภาพสูง การจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานสีเขียว การกำกับดูแลการแข่งขัน หรือการพัฒนานวัตกรรมในพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ ในขณะเดียวกัน กระบวนการ peer review และข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ OECD จะทำหน้าที่เป็นแรงกดดันเชิงบวกให้หน่วยงานของรัฐต้องพัฒนากฎหมาย นโยบาย และกลไกการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มิใช่เพียงการปรับปรุงเพื่อผ่านการประเมินในช่วงใดช่วงหนึ่งเท่านั้น เพราะเมื่อประเทศไทยผ่านการประเมินและเข้าเป็นสมาชิกแล้ว ก็ยังต้องรักษามาตรฐานตามกรอบของ OECD ต่อไป ยกตัวอย่างเช่น ประเทศคอซตาริกาได้สะท้อนประสบการณ์ว่า¹³ กระบวนการเข้าเป็นสมาชิก OECD สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิรูปประเทศและยกระดับมาตรฐานนโยบายสาธารณะได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยคอซตาริกาเริ่มกระบวนการภาคยานุวัติ OECD ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2012 และเข้ารับการประเมินโดยคณะกรรมการ OECD จำนวน 22 คณะ ในหลายด้าน เช่น นโยบายการแข่งขัน การกำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ การต่อต้านการให้สินบน และธรรมาภิบาลภาครัฐ ทั้งนี้ คอซตาริกาใช้กลไกการประเมิน การเปรียบเทียบมาตรฐาน (benchmarking) และข้อเสนอแนะจาก OECD ในการผลักดันการปฏิรูปเชิงโครงสร้างภายในประเทศ โดยมีการปรับปรุงกฎหมายการแข่งขัน เสริมสร้างความเป็นอิสระของหน่วยงานกำกับดูแล เพิ่มความโปร่งใสของรัฐวิสาหกิจ และพัฒนากลไกต่อต้านการทุจริตให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลนอกจากนี้ คอซตาริกายังให้ความสำคัญกับการดำเนินงานแบบ Whole-of-Government และ Whole-of-Society ผ่านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รัฐสภา ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม รวมถึงการสื่อสารสาธารณะอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความเข้าใจว่าการเข้าเป็นสมาชิก OECD เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับความโปร่งใส ประสิทธิภาพ และความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว ประสบการณ์ของคอซตาริกาจึงเป็นตัวอย่างสำคัญที่สะท้อนว่า OECD peer review และ benchmarking ไม่ได้เป็นเพียงกระบวนการประเมินทางเทคนิค แต่เป็นกลไกที่ช่วยผลักดันการปฏิรูปประเทศ การยกระดับมาตรฐานภาครัฐ และการสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนและประชาคมระหว่างประเทศ ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบายและการดำเนินงานของ EEC ได้เช่นกัน

¹³ **Costa Rica's OECD Experience**, presented by Alejandro Patiño Cruz and Tatiana Vargas Vega from the Ministry of Foreign Trade of Costa Rica, at the Mekong–Australia Partnership Masterclass: Thailand's Accession to OECD, held on 19 June 2025 in Sydney, Australia. The presentation was supported by the document **Costa Rica and the OECD: A Case Study on Reforms and the Way Forward**, published by the Ministry of Foreign Trade of Costa Rica.

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐาน OECD กับกลไกตาม พ.ร.บ. EEC

เมื่อพิจารณาในเชิงกฎหมายและนโยบาย มาตรฐานของ OECD มีความสัมพันธ์กับกลไกตาม พ.ร.บ. EEC อย่างใกล้ชิด เนื่องจาก พ.ร.บ. EEC มีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจชั้นนำของประเทศ รองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการ และการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในขณะที่ OECD มีเป้าหมายในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัย การฝึกอบรมวิชาชีพ การเติบโตทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพ การลดอุปสรรคต่อการแลกเปลี่ยนสินค้า บริการ และเงินทุน และการสนับสนุนการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิกและประเทศที่มีใช้สมาชิก ซึ่งหลักการเหล่านี้ปรากฏใน ข้อ 2 ของ OECD และมีความเชื่อมโยงโดยตรงกับเป้าหมายการพัฒนา EEC¹⁴ ดังนั้น มาตรฐาน OECD จึงสามารถใช้เป็นกรอบสนับสนุนการดำเนินงานตาม พ.ร.บ. EEC ได้หลายด้าน ได้แก่ **ประการแรก** ด้านกฎหมายและกฎระเบียบ EEC สามารถใช้แนวทาง OECD ในการออกแบบกฎหมายลำดับรองให้มีความชัดเจน โปร่งใส และตั้งอยู่บนหลักการประเมินผลกระทบของกฎระเบียบ **ประการที่สอง** ด้านการกำกับดูแล EEC สามารถนำหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส การตรวจสอบได้ และการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียมาใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่พิเศษ **ประการที่สาม** ด้านการลงทุน EEC สามารถใช้มาตรฐาน OECD เพื่อยกระดับความเชื่อมั่นของนักลงทุน โดยเฉพาะในเรื่องความคาดการณ์ได้ของกฎระเบียบ ความเท่าเทียมในการแข่งขัน และความชัดเจนของมาตรการส่งเสริมการลงทุน **ประการที่สี่** ด้านการแข่งขัน EEC สามารถสนับสนุนให้ตลาดในพื้นที่มีโครงสร้างที่เปิดกว้าง เป็นธรรม และลดอุปสรรคต่อผู้ประกอบการรายใหม่ รวมถึง SMEs ซึ่งสอดคล้องกับหลักการเติบโตอย่างทั่วถึงและยั่งยืน **ประการที่ห้า** ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน EEC สามารถใช้มาตรฐาน OECD เป็นแนวทางในการบูรณาการเป้าหมายด้านสิ่งแวดล้อม พลังงานสะอาด การลดคาร์บอน และความรับผิดชอบต่อธุรกิจเข้าสู่การพัฒนาอุตสาหกรรมและโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่

3.6 ประโยชน์ของการการเข้าเป็นสมาชิก OECD ต่อการพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

การเข้าเป็นสมาชิก OECD จะก่อให้เกิดประโยชน์เชิงรูปธรรมต่อ EEC ในหลายด้าน กล่าวคือ **ด้านการลงทุน** EEC จะมีความน่าสนใจมากขึ้นสำหรับนักลงทุนคุณภาพสูง เนื่องจากการดำเนินนโยบายของไทยจะเชื่อมโยงกับมาตรฐานสากล นักลงทุนสามารถคาดการณ์กฎเกณฑ์และนโยบายได้ดีขึ้น และมีความมั่นใจมากขึ้นว่าการดำเนินงานของรัฐตั้งอยู่บนหลักความโปร่งใสและธรรมาภิบาล **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** EEC สามารถใช้แนวทาง OECD ในการออกแบบโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า โปร่งใส และคำนึงถึงผลกระทบระยะยาว ทั้งในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม **ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี** EEC จะได้รับประโยชน์จากการเชื่อมโยงกับมาตรฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมของ OECD ซึ่งจะช่วยสนับสนุนอุตสาหกรรมเป้าหมายและการยกระดับประเทศไทยไปสู่เศรษฐกิจฐานความรู้ **ด้านธรรมาภิบาล** EEC สามารถนำหลักการของ OECD มาใช้ยกระดับกระบวนการตัดสินใจ การกำกับดูแล

¹⁴ The Politics of Economic Thinking, presented by Rachel Nolan, at the Mekong–Australia Partnership Masterclass: Thailand’s Accession to OECD, held on 13 June 2025 in Brisbane, Australia.

การเปิดเผยข้อมูล และการตรวจสอบภายใน เพื่อให้การบริหารพื้นที่พิเศษมีความน่าเชื่อถือและลดความเสี่ยงด้านการทุจริตหรือการใช้ดุลพินิจที่ไม่เหมาะสม **ด้านความยั่งยืน** EEC สามารถใช้กรอบ OECD และแนวทางขององค์กรที่เกี่ยวข้อง เช่น IEA ในการวางนโยบายด้านพลังงานสะอาด การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ และการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานที่รองรับเป้าหมาย Net Zero การเปลี่ยนผ่านด้านพลังงานจำเป็นต้องอาศัยกรอบนโยบายที่ชัดเจน โปร่งใส และน่าเชื่อถือ เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ภาคเอกชนและนักลงทุน

3.7 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและกฎหมายเพื่อให้ EEC สามารถใช้ประโยชน์จากการเข้าเป็นสมาชิก OECD ได้อย่างเป็นรูปธรรม

เพื่อให้พื้นที่ EEC สามารถใช้ประโยชน์จากการที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก OECD ได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องมีการดำเนินการทั้งในเชิงนโยบาย กฎหมาย และกลไกการบริหารจัดการควบคู่กันไป เพื่อให้มาตรฐานและแนวปฏิบัติของ OECD สามารถนำมาปรับใช้กับการดำเนินงานของ EEC ได้อย่างแท้จริง มิใช่เพียงการปรับปรุงในเชิงเอกสารหรือเชิงนโยบายเท่านั้น แต่ต้องสามารถสะท้อนออกมาในรูปแบบของกระบวนการทำงาน การกำกับดูแล และผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาพื้นที่ในระยะยาว

ประการแรก ควรมีการจัดทำแผนการยกระดับกฎหมายและกฎระเบียบของ EEC ให้สอดคล้องกับมาตรฐาน OECD โดยเฉพาะกฎหมายลำดับรอง ระเบียบ ประกาศ และหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การลงทุน การให้สิทธิประโยชน์ การอนุญาต การใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการให้บริการแก่ผู้ประกอบการ เนื่องจาก EEC เป็นพื้นที่ที่ต้องอาศัยกลไกกำกับดูแลจำนวนมาก เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและการลงทุนขนาดใหญ่ การปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบให้มีความชัดเจน โปร่งใส คาดการณ์ได้ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล จะช่วยลดความไม่แน่นอนทางกฎหมาย เพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุน และสนับสนุนให้การดำเนินงานของภาครัฐมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเรื่องนี้ สำนักกฎหมาย สกพอ. จะรับไปวางแผนและออกแบบการทำงานในการปรับปรุงและพัฒนากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประการที่สอง ควรนำหลักการประเมินผลกระทบของกฎระเบียบ (Regulatory Impact Assessment: RIA) และแนวคิดการกำหนดนโยบายบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ (evidence-based policy) มาใช้กับมาตรการสำคัญของ EEC อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การออกกฎหมายหรือมาตรการต่าง ๆ มีเหตุผลรองรับ มีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน และคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ประกอบการ ประชาชนในพื้นที่ สิ่งแวดล้อม และภาคเศรษฐกิจโดยรวม แนวทางดังกล่าวจะช่วยยกระดับคุณภาพของกฎระเบียบ ลดความซ้ำซ้อนของมาตรการ ลดข้อพิพาทจากความไม่ชัดเจนของหลักเกณฑ์ และสนับสนุนให้การกำหนดนโยบายของ EEC มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งเรื่องนี้ต้องอาศัยความร่วมมือกันระหว่างส่วนงานภายในของ สกพอ. ที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบแนวทางการทำงานร่วมกัน

ประการที่สาม ควรพัฒนาระบบข้อมูลและตัวชี้วัดของ EEC ให้สามารถเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากลได้ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตาม ประเมินผล และยกระดับคุณภาพการดำเนินงานของพื้นที่ EEC อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นตัวชี้วัดด้านระยะเวลาการอนุญาตและให้บริการภาครัฐ ความโปร่งใสของ

กระบวนการลงทุน คุณภาพของโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าถึงโอกาสทางเศรษฐกิจของ SMEs ระดับการแข่งขันในตลาด ตลอดจนผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน การมีระบบข้อมูลและตัวชี้วัดที่มีมาตรฐานจะช่วยให้ EEC สามารถใช้กลไก benchmarking และการประเมินเชิงเปรียบเทียบกับมาตรฐาน OECD เพื่อปรับปรุงนโยบายและการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประการที่สี่ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ภาควิชาการ ประชาชนในพื้นที่ และผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนในการกำหนดนโยบายและการพัฒนา EEC ตามแนวทาง “Whole-of-Society” ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่ประเทศไทยใช้ในการขับเคลื่อนกระบวนการ OECD โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐ ภาคธุรกิจ SMEs ภาควิชาการ และภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล และร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาในระยะยาว แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้การดำเนินนโยบายของ EEC มีความสมดุลมากยิ่งขึ้น สามารถสะท้อนความต้องการของภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างรอบด้าน และช่วยลดความขัดแย้งหรือข้อกั่วงวลที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการขนาดใหญ่ในพื้นที่

ประการที่ห้า ควรใช้กระบวนการ OECD เป็นเครื่องมือในการสื่อสารเชิงยุทธศาสตร์ของ EEC เพื่อสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นในระดับนานาชาติ โดยควรแสดงให้เห็นว่า EEC มิใช่เป็นเพียงพื้นที่ให้สิทธิประโยชน์ทางการลงทุนเท่านั้น แต่เป็นพื้นที่นำร่องของประเทศไทยในการยกระดับกฎหมาย การกำกับดูแล การลงทุนที่มีคุณภาพ การแข่งขันที่เป็นธรรม และการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามมาตรฐานสากล การสื่อสารในลักษณะดังกล่าวจะช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือของ EEC ในสายตาของนักลงทุนต่างชาติ สถาบันการเงินระหว่างประเทศ และประชาคมโลก รวมทั้งช่วยสร้างความแตกต่างให้ EEC สามารถแข่งขันกับพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษในประเทศอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ดังนั้น การเข้าเป็นสมาชิก OECD จะช่วยยกระดับ EEC จาก “พื้นที่ยุทธศาสตร์เพื่อดึงดูดการลงทุน” ไปสู่ “ต้นแบบของการพัฒนากิจกรรมเศรษฐกิจและพื้นที่ชุมชนภายใต้มาตรฐานสากล” กล่าวคือ เป็นพื้นที่ที่มีกฎหมายและกฎระเบียบที่ชัดเจน มีระบบกำกับดูแลที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ มีสภาพแวดล้อมการลงทุนที่คาดการณ์ได้ มีการแข่งขันที่เป็นธรรม ใช้ข้อมูลและการประเมินเชิงเปรียบเทียบในการกำหนดนโยบาย และให้ความสำคัญกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว ในมิตินี้ ประโยชน์ของ OECD ต่อ EEC จึงมิได้จำกัดอยู่เพียงการเพิ่มความเชื่อมั่นของนักลงทุนเท่านั้น หากแต่ยังครอบคลุมถึงการยกระดับคุณภาพของรัฐ การพัฒนากฎหมายและระบบกำกับดูแล การเสริมสร้างธรรมาภิบาล การสนับสนุนนวัตกรรม การพัฒนาทุนมนุษย์ และการสร้างระบบเศรษฐกิจที่เปิดกว้าง โปร่งใส แข่งขันได้ และยั่งยืน ซึ่งจะทำให้ EEC สามารถทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่มาตรฐานการพัฒนาในระดับสากลได้อย่างแท้จริง รวมทั้งเป็นจุดหมายปลายทางของนักลงทุนและผู้ที่ต้องการอยู่อาศัย ขณะเดียวกันก็เป็นความหวังของคนในพื้นที่และชุมชน และเป็นเครื่องจักรสำคัญที่จะร่วมขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยให้ข้ามพ้นประเทศที่ติดอยู่ในกับดักรายได้ปานกลาง (Middle-Income Trap) สู่ประเทศที่มีความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจและสังคมตามเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืน